

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОЛУХІН
1 лютого 2023 р.

ПРОГРАМА

Вступного іспиту третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти для здобуття
наукового ступеня доктора філософії (PhD)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

29 «Міжнародні відносини»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

293 «Міжнародне право»

В.о. Завідувача кафедри
міжнародного права та
порівняльного правознавства

Роман МАКСИМОВИЧ

Програма розроблена на основі освітньо-наукової програми та навчального плану № РДФ-17-293/22 підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії» галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261.

Програму розробили:

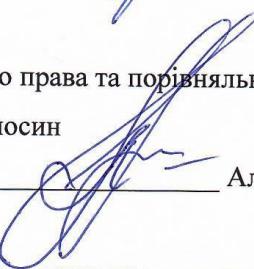
Професор кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства

Факультету міжнародних відносин

доктор юридичних наук, доцент Ольга СТРЄЛЬЦОВА

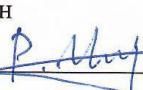
Доцент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства

Факультету міжнародних відносин

кандидат юридичних наук, Аліна ЗАМУЛА

В.о. завідувача кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства

Факультету міжнародних відносин

кандидат юридичних наук, Роман МАКСИМОВИЧ

Програма обговорена та схвалена на засіданні випускової кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства Факультету міжнародних відносин, протокол №2/23 від 1 лютого 2023 р.

В.о завідувача кафедри міжнародного права та

порівняльного правознавства

Факультету міжнародних відносин Роман МАКСИМОВИЧ

ПЕРЕДМОВА

Програма складена для кандидатів на вступ в аспірантуру за спеціальністю 293 «Міжнародне право» та передбачає визначення рівня знань за напрямами професійної діяльності та формування контингенту здобувачів вищої освіти, найбільш здібних до успішного опанування відповідної освітньо-наукової програми рівня «Доктор філософії».

Основу концепції підготовки аспірантів за спеціальністю 293 «Міжнародне право» складає системність, програмно-цільова спрямованість, націленість на формування високого професіоналізму, уміння вирішувати наукові й практичні завдання на рівні сучасних досягнень міжнародних відносин.

Вступний іспит проходить в усній формі з викладенням членам предметної комісії відповідей на питання екзаменаційного білету.

Вступник повинен продемонструвати фундаментальні, професійно-орієнтовні знання та уміння, здатність творчо мислити, вирішувати типові професійні завдання, передбачені програмою вступу.

Організація вступного випробування здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію Національного авіаційного університету, затвердженого рішенням Вченої ради Національного авіаційного університету від 21.12.2016 р.

I. ЗМІСТ ФАХОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Міжнародне публічне право

Поняття та сфера дії міжнародного права.

Предмет, об'єкт та характерні особливості міжнародного права.

Природа юридично обов'язкової сили міжнародного права та його функції.

Періодизація історії міжнародного права.

Становлення та основні напрямки розвитку науки міжнародного права.

Джерела міжнародного права.

Система і структура міжнародного права.

Поняття та види норм міжнародного права.

Поняття, ознаки і зміст основних принципів міжнародного права.

Поняття та зміст імплементації норм міжнародного права.

Теорії співвідношення міжнародного і національного права. Практика України.

Поняття та складові міжнародної правосуб'єктності.

Види та правовий статус суб'єктів міжнародного права.

Поняття, види і форми визнання в міжнародному праві.

Поняття, підстави, об'єкт дії міжнародно-правових норм щодо правонаступництва держав.

Правонаступництво України.

Поняття, підстави для виникнення, види і форми міжнародно-правової відповідальності.

Відповідальність за правомірну діяльність у міжнародному праві.

Обставини, що виключають виникнення міжнародно-правової відповідальності.

Поняття, ознаки та класифікація міжнародних правопорушень.

Поняття, типи, види і форми міжнародно-правових санкцій.

Юрисдикція держави та її види.

Екстериторіальна юрисдикція держави та підстави для її встановлення.

Поняття та джерела права міжнародних договорів.

Поняття, джерела та принципи міжнародного кримінального права.

Поняття, принципи та джерела міжнародного права прав людини.

Поняття та види території згідно з міжнародним правом.

Поняття, джерела та принципи міжнародного морського права.

Поняття, джерела та принципи міжнародного повітряного права.
Поняття, принципи та джерела міжнародного економічного права.
Поняття, джерела та принципи права міжнародних організацій.
Поняття та джерела дипломатичного й консульського права.
Поняття та джерела міжнародного права навколошнього середовища.
Поняття, джерела і принципи міжнародного гуманітарного права.

Міжнародне приватне право

Поняття та предмет міжнародного приватного права.
Іноземний елемент у міжнародному приватному праві.
Система міжнародного приватного права.
Поняття та загальна характеристика джерел міжнародного приватного права.
Прямий метод правового регулювання. Природа правової уніфікації.
Види уніфікованих норм та органи уніфікації в міжнародному приватному праві.
Сутність колізійного методу правового регулювання.
Колізійна норма та її структура. Види колізійних норм.
Типи колізійних прив'язок (формул прикріплення).
Фізичні особи як суб'екти міжнародного приватного права.
Юридичні особи в міжнародному приватному праві.
Поняття та призначення взаємності в міжнародному приватному праві.
Види правових режимів у міжнародному приватному праві.
Речове право в міжнародному приватному праві.
Правове регулювання іноземних інвестицій.
Загальні питання міжнародної охорони прав інтелектуальної власності.
Поняття та характеристика зовнішньоторговельного контракту.
Правове регулювання міжнародної купівлі-продажу за законодавством України.
Договір міжнародного франчайзингу.
Договір міжнародного лізингу.
Договір міжнародного факторингу.
Договір міжнародного підряду.
Загальна характеристика зобов'язань, що виникають з делікту, у міжнародному приватному праві.
Загальні положення міжнародного сімейного права.
Поняття міжнародного цивільного процесу та міжнародної підсудності.
Питання міжнародної підсудності у законодавстві України.
Поняття міжнародного комерційного арбітражу.

Європейське право

Правосуб'ектність Європейського Союзу.
Комpetенція Європейського Союзу та її види.
Організаційний механізм Європейського Союзу.
Система джерел права Європейського Союзу.
Поняття та принципи внутрішнього ринку Європейського Союзу.
Правове регулювання свободи пересування товарів, осіб, послуг і капіталу в рамках Європейського Союзу.
Конституційне забезпечення асоціації України з Європейським Союзом.
Правовий статус та компетенція Ради Європи.
Інституційно-правові засади діяльності Ради Європи.
Захист прав людини як провідний напрямок діяльності Ради Європи.

Конституційне право

Загальні засади та правова охорона Конституції України.
Конституційна відповідальність.
Порядок внесення змін до Конституції України.
Конституційні системи країн світу.
Класифікація основних прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Нормативно-правові та інституційні гарантії основних прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Обов'язки людини і громадянина за Конституцією України.
Порядок організації та функціонування місцевого самоврядування в Україні.
Конституційно-правовий статус Верховної ради України.
Контрольні повноваження сучасних парламентів світу.
Конституційно-правовий статус глави держави – Президента України.
Конституційно-правовий статус Кабінету міністрів України.
Конституційні принципи судоустрою в Україні.
Конституційний Суд України в системі забезпечення верховенства та правової охорони Конституції України.
Інститут конституційної скарги в Україні.

II. ПРИКИНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Дана програма передбачає глибоке знання матеріалу про сучасний стан розвитку міжнародного права та основні проблеми, що існують у даній сфері.

Вступники до аспірантури за спеціальністю 293 «Міжнародне право» при складанні вступного іспиту зі спеціальності мають виявити знання предмета та об'єкту міжнародного права як науково-дослідницької сфери, показати уміння комплексно аналізувати матеріал та розуміння системності як наукового підходу, що є принципово важливим у пізнанні сутності світопорядку і міжнародних відносин.

Під час проведення вступного іспиту забороняється користуватись будь-яким допоміжним матеріалом.

Іспит зі спеціальності має усну форму проведення.

Оцінка за іспит складається з оцінки відповіді на білет (100-175 балів) та оцінки дослідницької пропозиції (0-25 балів)

Критерій оцінки:

- “відмінно” (190-200 балів) – досконале знання теоретичних і практичних аспектів курсу з обраної спеціальності;
- “добре” (175-189 балів) – ґрутовне знання основних питань курсу з обраної спеціальності;
- “задовільно” (101-174 бали) – знання ключових питань з обраної спеціальності;
- “нездовільно” (0-100 балів) – незнання ключових питань з обраної спеціальності, невміння підкріплювати теоретичні викладки прикладами з практики.

ІІІ. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні

1. Баймуратов М.О. Міжнародне публічне право. Одеса: Фенікс, 2018. 762 с.
2. Баймуратов М.О. Міжнародне право. Х.: Одіссея, 2002. 672 с.
3. Буроменський М.В., Кудас І.Б., Маєвська А.А., Семенов Б.С., Стешенко В.С. Міжнародне право: Навч. посібник / М.В. Буроменський (заг. ред.). К.: Юрінком Інтер, 2005. 336 с.
4. Буткевич В.Г., Мицик В.В., Задорожній О.В. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник для студ. вищ. навч. закладів за спец. «Міжнародне право», «Міжнародні відносини» / В.Г. Буткевич (ред.). К.: Либідь, 2002. 608 с.
5. Буткевич В.Г., Войтович С.А., Григоров О.М., Заблоцька Л.Г., Задорожній О.В. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник для студ. вищих навч. закл. за спец. «Міжнародне право», «Міжнародні відносини» / В.Г. Буткевич (ред.). К.: Либідь, 2004. 814 с.
6. Буриан А. Введение в теорию международных отношений. Ch.: CEP USM (Молдова), 2008. 288 с.
7. Верле Г. Принципы международного уголовного права: учебник [пер. с англ. С.В. Саяпина]. О.: Фенікс; М.: Транс Літ, 2011. 910 с.
8. Волошин Ю.О. Конституційно-правове забезпечення європейської міждержавної інтеграції: теоретико-методологічні аспекти: монографія / за ред. М.О. Баймуратова. Київ: Логос, 2010. 428 с.
9. Волошин Ю.О., Муравйов В.В., Мушак Н.Б. Вступ до права Європейського Союзу. Одеса: Фенікс. 2021.
10. Лукашин В.Є. Міжнародне гуманітарне право: Навч. посібник. К.: НМЦВО, 1999. 114 с.
11. Лукашук И.И. Международное право. Особенная часть: учеб. для студентов юрид. фак. и вузов. М.: ВолтерсКлювер, 2005. 432 с.
12. Міжнародне публічне право: [підруч.] / [В.Ф. Антипенко, Л.Д. Тимченко, О.В. Бєглий та ін.]; за заг. ред. В. Ф. Антипенка; в 3-х т. К.: НАУ, 2012. Т. 1. 420 с.
13. Міжнародне публічне право. Том 1. Основи теорії: підручник. За редакцією д.ю.н., проф. В.В. Мицика. Видавництво Право, 2019. 416 с.
14. Міжнародне публічне право. Т.2 Основні галузі: підручник. За редакцією д.ю.н., проф. В.В. Мицика. Видавництво Право, 2020. 624 с.
15. Міжнародне публічне право: підручник: у 2 т./ [В.В. Мицик, М.В. Буроменський, М.М. Гнатовський та ін.]; за заг.ред. В.В. Мицика. Харків: Право, 2019.
16. Міжнародне право: підручник / [Ліпкан В. А., Антипенко В. Ф., Акулов С. О. та ін.]; за заг. ред. В. А. Ліпкана. К.: КНТ, 2009. 752 с.

17. Matiac Гердеген. Міжнародне право: підручник. За наук. редакції д.ю.н. І. Грицяка. К: К.І.С. 2011. 516 с.
18. Міжнародне публічне право: навчально-методичний посібник. [Андрейченко С.С., Хендель Н.В., Громовенко К.В., Волощук О.Т., Колесник В.Ю.]. одеса: Фенікс. 2021. 320 с.

Додаткові

19. Сироїд Т. Л., Гавриленко О. А., Фоміна Л. О. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини: навч. посібник. Київ: Видавництво Право. 462 с.
20. Нгуен Куок Динь. Международное публичное право. В 2 томах. Т. 2. Кн. 3: Международные отношения /Пер.с франц. К.: Сфера, 2001. 412 с.
21. Сироїд Т.М. Міжнародне публічне право: підручник. Одеса: Фенікс. 2018. 744 с.
22. Теліпко В. Е., Овчаренко А. С. Міжнародне публічне право: навч. посіб. К.: Центр учебової літератури, 2010. 608 с.
23. Устав Организации Объединенных Наций, 1945 г. Официальный сайт ООН. URL: <http://www.un.org/ru/documents/charter>.
24. Фединяк Г.С., Фединяк Л.С. Міжнародне приватне право: підручник. Київ: Алерта. 2021. 524 с.
25. Закон України «Про міжнародне приватне право» від 23 червня 2005 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/2709-15/ed20050623>.
26. Довгерт А.С., Короткий Т.Р., Хендель Н.В. Міжнародне приватне право: підручник. Одеса: Фенікс. 2016. 383 с.
27. Міжнародне приватне право. Загальна частина: підручник / за ред. А.С. Довгерта і В.І. Кисіля. К.: Алерта, 2012. 376 с.
28. Міжнародне приватне право. Особлива частина: підручник / за ред. Довгерта А.С., Кисіля В.І. К.: Алерта, 2013. 400 с.
29. Міжнародне приватне право: Навчальний посібник / За ред. В.М. Гайворонського, В.П. Жушмана. К.: Юрінком Інтер, 2002. 368 с.
30. Міжнародне приватне право : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / за ред. проф. В. П. Жушмана та доц. І. А. Шуміло. Х.: Право, 2011. 320 с.
31. Чубарев В. Л. Міжнародне приватне право: Навчальний посібник. К.: Атіка, 2006. 608 с.
32. Garnett R. Substanceand Procedurein Private International Law. OUP Oxford, 2012. 456 p.
33. Gillies L. E. Electronic Commerceand International Private Law: A Study of Electronic Consumer Contracts. Routledge, 2016. 286 p.
34. Micklitz H.-W. Constitutionalization of European Private Law. Oxford University Press, 2014. 263 p.
35. Watt H. M., Arroyo D. P. F. Private International Lawand Global Governance. Oxford University Press, 2015. 391 p.